

Măsurarea activității antreprenoriale din perspectiva de gen

**Dezvoltarea statisticii privind activitatea de
antreprenoriat din perspectiva de gen în
Republica Moldova**

30 iunie -1iulie 2015, Chișinău, Republica Moldova

GULAB SINGH

Secția Statisticii Sociale și a Locuințelor - UNSD

Conținut

United Nations Statistics Division

- O scurtă trecere în revistă a Inițiativei EDGE
- Metodologia EDGE
  - Definiția
  - Cadrul conceptual
  - Indicatori cheie
- Utilizarea sondajelor în gospodării pentru măsurarea activității de antreprenariat din perspectiva de gen
- Implicarea BNS Moldova
  - Partajarea lecțiilor însușite din programul existent de sonda
  - Pilotarea potențială a metodologiei EDGE privind măsurarea activității de antreprenariat din perspectiva de gen

Inițiativa EDGE

United Nations Statistics Division

- Colaborarea în comun a UNSD și UN Women întru accelerarea eforturilor existente pentru generarea indicatorilor de gen comparabili pe plan internațional cu privire la sănătate, educație, ocupare, antreprenoriat și proprietatea asupra activelor
- Se bazează pe activitatea Inter-Agency și Expert Group cu privire la statisticile de gen (IAEG-GS)
- Inițiativă de 3 ani (2013-2015)

Parteneri:

- ADB, AfDB, FAO, ILO, OECD, Banca Mondială

Donatori:

- Australia, Canada, Germania, Irlanda, Republica Coreea, SUA

Setul minimum al indicatorilor de gen

- 52 indicatori cantitativi și 11 indicatori calitativi conveniți de IAEG-GS în 2011 și Comisia Statistică ONU în 2013
  - Indicatorii cantitativi grupați în 3 nivele:
    - **Nivelul 1** (date disponibile + definiția internațională convenită)
→ Inițierea compilației internaționale de indicatori
    - **Nivelul 2** (unele date disponibile + definiția intern. convenită)
→ Promovarea activităților de dezvoltare a capacităților → grupul de consiliere privind subiectele emergente IAEG
    - **Nivelul 3** (lipsa de date + lipsa unei definiții inter. convenite) → Dezvoltarea metodologică pentru indicatori → **proiectul EDGE**

Obiectivele EDGE

United Nations Statistics Division

Obiectivul general:

- Îmbunătățirea integrării problemelor de gen în producerea regulată a statisticii oficiale pentru o mai bună elaborare a politicilor bazate pe dovezi

Obiective specifice:

1. Compilarea și diseminarea online a datelor internaționale și metadatelor cu privire la educație, ocupare și sănătate în corespundere cu setul minimum de indicatori privind dimensiunea de gen

- ✓ 35 indicatori cantitativi “Nivelul 1” și 9 indicatori calitativi disponibil pe:

<http://unstats.un.org/unsd/gender/data.html>

Obiective specifice:

2. Realizarea activității metodologice privind indicatorii din “Nivelul 3”:

- Elaborarea îndrumărilor pentru a măsura deținerea în proprietate a activelor la nivel individual și a activității antreprenoriale din perspectiva de gen (în derulare)
  - ✓ Sondaj metodologic, experiment, Uganda (2014)
- Îndrumări metodologice pilot în anumite țări (2015)
  - ✓ Fiji, Georgia, Maldive, Mexico, Mongolia, Filipine, Africa de Sud, Swaziland, Uganda
- Prezentarea îndrumărilor Comisiei Statistice ONU (2017)

Obiectivele EDGE pentru acest atelier de instruire

- De a prezenta metodologia EDGE pentru măsurarea activității de antreprenoriat din perspectiva de gen și de a primi comentarii pe marginea acesteia
- De a discuta modul în care BNS Moldova poate beneficia de pe seama proiectului EDGE și contribui la acesta prin:
  - partajarea de lecții însușite din programul de sondaj existent
  - pilotarea potențială a metodologiei EDGE privind măsurarea activității de antreprenoriat din perspectiva de gen.

Măsurarea activității de antreprenoriat – metodologia EDGE

United Nations Statistics Division

Definirea activității de antreprenoriat :

- Cine este un antreprenor?
- Nivel redus de convergență a definițiile utilizate de diverși cercetători
- Deși s-a convenit asupra trăsăturilor tipice ale ‘antreprenorilor’- ***dorința de ași asuma riscuri, inovare, soluționare de probleme, valoare adăugată*** – aceste concepte sunt dificile pentru a fi operaționalizate

Implicațiile pentru inițiativa EDGE

- **Definiția antreprenoriatului:**
  - Trebuie să se stabilească un echilibru clar între:
    - **definițiile mai vaste** care includ persoane fără abilități și caracteristici antreprenoriale, și
    - **definițiile mai înguste** care exclud personale într-un grup țintă pentru abilitarea femeilor (de ex. antreprenorii localizați la domiciliu cu angajați ne-plătiți)
  - Trebuie să fie implementată cu ușurință cu instrumente standard de colectare a datelor
  - Trebuie să fie măsurată din punct de vedere statistic de BNS ca parte a statisticii oficiale

Definiția operațională EDGE a unui antreprenor

Antreprenorii sunt acele persoane care dețin în proprietate o întreprindere, fie de sine-stătător sau împreună cu alte persoane. Exclude:

- **Producătorii pentru propriul consum:**
  - bunuri/servicii **ne-intenționate** pentru piață
- **Auto-angajat independent:**
  - Cei funcțiile cărora sunt aproape de salariați și care sunt dependenți din punct de vedere economic de un singur cumpărător al serviciilor lor
- **‘Lucrători pe cont propriu puri’:**
  - cei munca cărora în mod general nu poate fi delegată unui terț și care nu angajează alte persoane deși își pot permite (de ex. dădace pentru copii, lucrători casnici)

Definiția operațională (cont.)

Intenția de bază

- Conform Rezoluției 19 a CISM (o, **destinația intenționată de bază** a producției determină dacă o persoană este angajată.
- Cei care produc **în special** pentru propriul consum final dar care vând surplusul pe piață nu sunt considerați auto-angajați și astfel nu sunt antreprenori.
  - Conceptul mai trebuie să fie operaționalizat pentru producătorii agricoli
  - EDGE măsoară activitatea antreprenorială non-agricolă

Cadrul conceptual EDGE

United Nations Statistics Division

Colectarea datelor cu privire la diferențele de gen trebuie

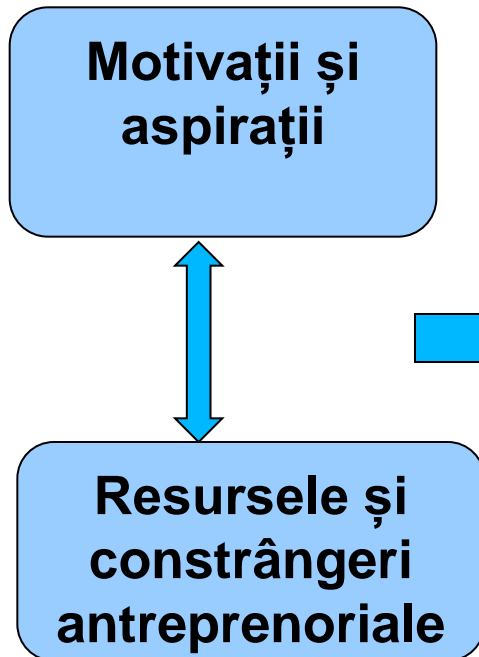
- să ofere descriere comprehensivă a diferențelor de gen în rezultatul antreprenorial, și
  - să ajute elaboratorii de politici să înțeleagă principalii promotori ai diferențelor de gen
- Promotorii lacunei de gen – lacunele de gen în activitatea antreprenorială se manifestă prin
- numărul relativ mic al femeilor – antreprenori – motivații și diferențe în aspirații,
  - O dimensiune relativ mică a afacerilor deținute de femei – resursele și constrângerile antreprenoriale
- Două seturi principale de variabile pentru rezultate urmează să fie utilizate pentru descrierea diferențelor de gen în;
- Participarea antreprenorială,
  - Performanța antreprenorială

Cadrul conceptual EDGE

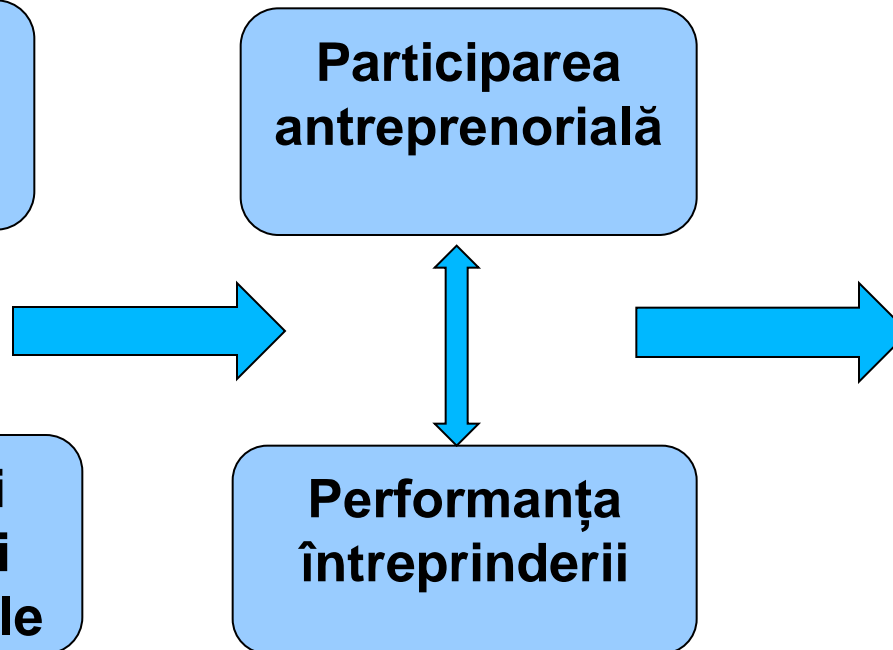
United Nations Statistics Division

Determinanți

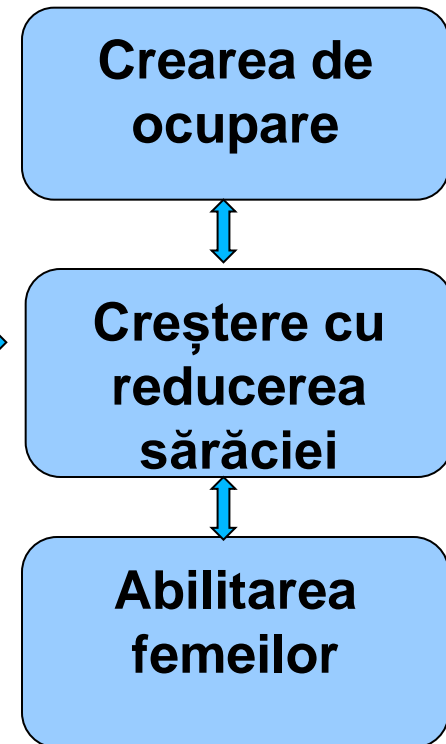

Indicatorii cu privire la antreprenoriat EDGE

Rezultate

Impact

Analiza

Determinanții activității antreprenoriale

Motivații și aspirații

- Axarea EDGE pe modul în care “cultural antreprenorială” conturează lacunele de gen în activitatea antreprenorială
  - Motivații pentru inițierea unei întreprinderi
  - Modul de achiziție al întreprinderii
  - Aspirațiile de creștere

Indicatorii propuși: motivații și aspirații, după sex

Indicator	Sursa de date	Disponibilitatea curentă
A1. Procentul de necesitate de antreprenori	Sondaj în gospodării (primar); sondaj în întreprinderi (suplementar)	În date neoficiale (GEM) și sondaje în micro-întreprinderi pentru câteva țări
A2. Procentul antreprenorilor care erau șomeri înainte de lansarea întreprinderii	Sondaj în gospodării (primar); sondaj în întreprinderi (suplementar)	Sondaje în gospodării pot oferi informații privind activitatea economică anterioară.
A3. Procentul fondatorilor întreprinderii	Sondaj în gospodării sau date la nivel de întreprindere	Puține țări, în sondajele deținătorilor de afaceri (US SBO, Mexico ENAMIN)
A4. Procentul antreprenorilor satisfăcuți de	Sondaj în gospodării (primar); sondaj în întreprinderi (suplementar)	Puține țări în sondajele micro-întreprinderilor

Determinanții activității antreprenoriale - cont.

Resursele și constrângerile antreprenoriale

- EDGE se axează pe resursele auto-raportate “soft” și “hard” pentru înființarea/dezvoltarea întreprinderii și constrângerile confruntate pe parcursul procesului de inițiere/management:
  - Abilitățile (educație și instruire) antreprenorului
  - Venitul disponibil pentru a fi investit în întreprindere
  - Acces la credit
  - Timpul disponibil pentru a fi investit în întreprindere

Indicatorii propuși: resursele și constrângerile antreprenoriale, după sex

United Nations Statistics Division

Indicator	Sursa datelor	Disponibilitate curentă
B1. Procentul antreprenorilor care au finalizat studii medii sau superioare	Sondaje în gospodării (primar), date la nivel de într. (suplimenta)	Da, în sondaje în gospodării și AFM și recensământul populației
B2. Procentul antreprenorilor care au primit instruire /studii privind inițierea unei întreprinderi	Sondaje în gospodării	Câteva sondaje în micro-întreprinderi (Mexico ENAMIN)
B3. Procentul fondatorilor care au utilizat credite de la bănci pentru a crea o întreprindere	Date la nivel de într. sau sondaje în gospodării	Sondajul BM în într., câteva sondaje în micro-într.
B4. Procentul antreprenorilor care au utilizat credite din bănci pentru finanțarea investițiilor operationale	Date la nivel de într. sau sondaje în gospodării	Sondajul BM în întreprinderi

Indicatorii propuși: resursele și constrângerile antreprenoriale, după sex (cont.)

United Nations Statistics Division

Indicator	Sursa de date	Disponibilitate curentă
B5. Procentul antreprenorilor care au identificat accesul la finanțe drept constrângere majoră pentru creșterea într.	Sondaje în gospodării (primar), Date la nivel de într. (suplimentar)	Câteva sondaje în micro-într. și sondaje la nivel de companie (Franța SINE)
B6. Procentul antreprenorilor care au identificat lipsa de timp drept constrângere majoră pentru creșterea într.	Sondaje în gospodării (primar), Date la nivel de într. (suplimentar)	În câteva sondaje în micro-întreprinderi
B7. Numărul mediu de ore acordate pentru activitatea afacerii pe săptămână	Sondaje în gospodării (primar), Date la nivel de într. (suplimentar)	Da, în gospodării și AFM
B8. Procentul de antreprenori care în mod regulat primesc sfaturi manageriale, conform sursei de consiliere	Sondaje în gospodării	Nu sunt disponibile

Rezultate pentru activitatea de antreprenoriat

Participarea antreprenorială

- Cel mai important obiectiv al colectării internaționale de date cu privire la antreprenoriatul femeilor ține de **producerea unei măsurări fiabile și comparabile a numărului de bărbați și femei – antreprenori.**
- EDGE se axează pe identificarea unei măsurări care să fie:
  - înțeleasă ușor și similar în diferite contexte de dezvoltare
  - ușor de produs prin modificări simple pentru a extinde instrumentele de colectare a datelor

Indicatori propuși: participarea antreprenorială, după sex

United Nations Statistics Division

Indicator	Sursa datelor	Disponibilitate curentă
C1. Procentul populației adulte care sunt antreprenori	Sondaje în gosp. sau recensământul populației (primar), date la nivel de într. (suplementar)	Da, în sondaje în gosp., AFM și recensăm. a populației
C2. Procentul antreprenorilor după mărimea într. și activitate economică	Sondaje în gosp. sau recensământul populației (primar), date la nivel de într. (suplementar)	Da, în sondaje în gosp., AFM și recensăm. a populației
C3. Procentul femeilor care sunt principalii proprietari și manageri ai într. după dimensiunea într.	Sondaje în gosp. și date la nivel de într.	Nu este disponibil, cu excepții limitate (SUA SBO)

Indicatori propuși: participarea antreprenorială, după sex (cont.)

United Nations Statistics Division

Indicator	Sursa de date	Disponibilitate curentă
C4. Procentul într. deținute în proprietate de femei/bărbați, după mărimea într. și activitate	Date la nivel de într. (primar), sondaje în gosp. (suplimentar)	Sondajul BM în într. pentru majoritatea țărilor
C5. Procentul femeilor/bărbaților în rândul proprietarilor de într. neînregistrate	Sondaje în gosp.	Din sondaje în gosp., AFM și sondaje în micro-într. dar numai pentru câteva țări
C6. Procentul într. înregistrate de femei/bărbați	Date administrative	Nu este disponibil, cu excepții limitate (Germania)

Performanța întreprinderii

- Performanța este în mod tradițional un proxy utilizat prin indicatori longitudinali care măsoară calea de dezvoltare a întreprinderii
  - Necesită infrastructură înalt dezvoltată pentru datele longitudinale
- EDGE se axează pe indicatorii de performanță care pot fi produși mai ușor prin sondaje inter-secționale
- Provocările includ:
  - Identificarea unui singur concept de câștiguri business
  - Evaluarea celei mai bune abordări pentru măsurarea câștigurilor
  - Proportionarea cotei de profituri în întreprinderile cu mai mulți proprietari

Indicatori propuși: performanța întreprinderii, conform sexului proprietarului

United Nations Statistics Division

Indicator	Sursa datelor	Disponibilitate curentă
D1. Lacuna de gen în câștigurile în cadrul într.	Sondaje în gosp. sau date la nivel de întreprinderi	Deseori doar pentru auto-angajații neincorporați în sondajele în gosp., și în sondajele în micro-într.
D2. Lacuna de gene în cifra de afaceri a într.	Date la nivel de într. (primar), sondaje în gosp. (suplimentar)	Sondajul BM în într. Și câteva sondaje în micro-într.
D3. Procentul într. cu creștere a ocupării	Date la nivel de într. (primar), sondaje în gosp. (suplimentar)	Nu sunt disponibile

Indicatori propuși: performanța întreprinderii, conform sexul proprietarului (cont.)

Indicator	Sursa datelor	Disponibilitate curentă
D4. Vârsta medie a întreprinderii	Sondaje în gosp. sau date la nivel de într.	Sondaje în întreprinderi
D5. Satisfacția antreprenorului privind locul de muncă	Sondaje în gospodării	Nu sunt disponibile

Utilizarea sondajelor în gospodării pentru măsurarea antreprenoriatului din perspectiva de gen

În baza colectării existente de date la nivel de gospodărie

- Introducerea schimbărilor în colectarea existentă de date la nivel de gospodărie este cea mai fezabilă strategie
- Designul sondajelor în gospodării este în general mai fezabil decât designul sondajelor în întreprinderi
- Sinergii relevante pot fi exploatare în modulele sondajului în gospodării EDGE cu privire la dreptul de proprietate asupra activelor și antreprenoriat.

3 opțiuni la nivel de gospodărie propuse în proiectul îndrumărilor metodologice EDGE

1. De adăugat trei întrebări adiționale în sondajele existente - AFM sau sondaje generale în gospodării, și anume (i) statutul în ocupare (ii) activități economice, făcând o distincție între cele agricole și non-agricole, (iii) filtrarea celor auto-angajați care nu sunt tratați drept antreprenori
2. De adăugat 5 întrebări aceluiași instrument
3. De cercetat întregul modul privind activitatea de antreprenoriat
  - În mod ideal, utilizând o abordare mixtă de 1-2 sondaje, în caz contrar drept anexă la sondajul existent în gospodării

Opțiunea 1

United Nations Statistics Division

- De adăugat 3 întrebări standardizate pe plan internațional în AFM sau un sondaj general în gospodării care să identifice proprietarii de întreprinderi, cu și fără angajați, din setul mai vast de auto-angajați.

Î1. Ce statut în ocupare a deținut [NUMELE] majoritatea timpului în ultimele 7 zile?

1. OCUPARE SALARIALĂ (FĂRĂ A INCLUDE MUNCA OCAZIONALĂ DAR INCLUZÂND INSTRUIREA PLĂTITĂ)
2. AUTO-ANGAJARE (ANGAJATOR)
3. AUTO-ANGAJARE (LUCRĂTOR PE CONT PROPRIU)
4. LUCRĂTOR FAMILIAL CARE CONTRIBUIE
5. LUCRĂTOR OCAZIONAL
6. UCENIC NEPLĂTIT
7. NE-IMPLICAT ÎN ACTIVITATE ECONOMICĂ
8. ALTELE (SPECIFICAȚI)

Opțiunea 1 (cont.)

United Nations Statistics Division

- **Î2.** În ce activitate economică a fost implicat [NUMELE] drept auto-ocupat pe parcursul ultimelor 7 zile? (urmează să fie pusă dacă la Î1 s-au raportat codurile 2 sau 3)
  1. NON-AGRICULTURĂ
  2. AGRICULTURĂ

Opțiunea 1 (cont.)

United Nations Statistics Division

- **Î3.** Este [NUMELE] în activitatea sa de auto-angajare? Citiți toate categoriile
  1. Singurul director al propriul său SRL
  2. Un partener/asociat în propriul său SRL
  3. Gestionează propria sa într. Individuală
  4. Un partener într-o întreprindere
  5. Altele (descrieți activitatea)

Opțiunea 1 (cont.)

- Aceste 3 întrebări:
  - Depășirea incertitudinilor și problemelor de comparabilitate ale analizei între țări în baza numărului de auto-angajați
  - Facilitarea derivării indicatorilor de participare de bază:
    - ✓ Procentul proprietarilor de întreprinderi care sunt femei
    - ✓ Procentul populației adulte care sunt antreprenori, după sex

Opțiunea 2

United Nations Statistics Division

- De adăugat 5 întrebări adiționale standardizate pe plan internațional în AFM sau un sondaj general în gospodării, adresate tuturor persoanelor care dețin în proprietate o întreprindere pentru a identifica dimensiunea întreprinderii, proprietatea primară și managementul.
- **Î1.** Excluzându-vă pe dumneavoastră, a mai lucrat vreun angajat plătit pentru întreprinderea voastră în mod regulat în ultima lună?
  - a) da, 1-5 angajați plătiți
  - b) da, 6-15 angajați plătiți
  - c) da, peste 15 angajați plătiți
  - d) nu, primesc doar ajutor neplătit
  - e) nu, n-am angajați plătiți și neplătiți

Opțiunea 2 (cont.)

United Nations Statistics Division

- Persoanele care raportează că dețin în proprietate o întreprindere în Î3 (Opțiunea 1) trebuie să fie întrebați:
  - Î2 – câte **acțiuni** dețin în întreprindere
  - Î3 – dacă dețin **responsabilitatea de bază** pentru producerea de zi cu zi și activitățile de vânzare
  - Î4 – dacă dețin **responsabilitatea de bază** pentru gestionarea operațiunilor de zi cu zi
  - Î5 – dacă dețin **controlul financiar** al întreprinderii (semnează împrumuturi/contracte, angajează/eliberează lucrători)

Opțiunea 2 (cont.)

- Aceste 5 întrebări:
  - Sporesc un pic povara colectării de date și răspunsului
  - Dar permit o analiză mai profundă a participării din perspectiva de gen în antreprenoriat, cu axare pe **proprietarii cu responsabilități primare de luare a deciziilor**
  - Mai permite și devierea indicatorului de bază :
    - ✓ Procentul femeilor care sunt principalii proprietari și manageri ai întreprinderilor, conform prezenței de angajați

Opțiunea 3

- De adăugat un modul întreg privind antreprenoriatul în AFM sau într-un sondaj general în gospodării care să faciliteze măsurarea celor patru dimensiuni ale cadrului conceptual EDGE

Cum CBGC Moldova poate beneficia de pe seama proiectului EDGE și contribui la acesta

United Nations Statistics Division

- Există posibilitatea de a adăuga un set mic de întrebări în chestionarul individual al AFM pentru derivarea indicatorilor privind activitatea antreprenorială
- Ar fi bine de știut
  - Dacă chestionarul individual este cercetat pentru toți membri adulți din eșantionul de gospodărie sau este un raportare proxy din partea unui membru al gospodăriei.
  - Dimensiunea eșantionului

Cum CBGC Moldova poate beneficia de pe seama proiectului EDGE și contribui la acesta

- Modulul privind activitatea de antreprenoriat poate fi dezvoltat începând cu întrebările Î12 și Î39 cu privire la statutul în ocupare în activitatea principală și cea secundară realizată de respondenți în ultima săptămână.
- Setul de întrebări cu privire la antreprenoriat va fi aplicat doar angajatorilor și lucrătorilor pe cont propriu identificați în Î12 și Î39.
- Setul de întrebări poate fi plasat după modulul privind “*Veniturile din ocupare*” pe pagina 8 din chestionarul AFM.
- Setul va avea nevoie de câteva întrebări screening:
  - Pentru a identifica doar antreprenorii în activități non-agricole
  - Pentru a separa contractanții dependenți de lucrătorii pe cont propriu
- Oferirea experienței de țară privind pilotarea acestei abordări pentru informarea procesului de elaborare a Îndrumărilor

Vă mulțumesc